

ԻՐԱՎՈՒՆԿ

ԼՐԱԳԻՐ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԵՆ ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ ԵՒ ՇԱԲԱԹ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ներկայ 1898 թվականի
Պուլխարիոյ համար տարեկան 12 ֆրանկ
» » վեցամսեայ 6 »
Արտասահմանի » տարեկան 14 »
» » վեցամսեայ 7 »
ԿԱՆԽԻՎ ՎՃԱՐԵԼԻ

Նամակ դրամ եռայն դրկի հետեւեալ հասցեով
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԻՐԱՎՈՒՆԿ, ԼՐԱԳՐՈՑ ՎԱՌՆԱ (ՊՈՒԼԿԱՐԻՍ)
Редакция на ВѢСТНИКЪ
„Иравункъ“
ВАРНА (България).
Rédaction du journal
„Iravounk“
VARNA (Bulgarie)

Խմբագրութեան ուղղեալ գրութիւնք
էս լին յրկուր եւ յարմար դասուած-
ները միայն կը հրատարակուին անբող-
ջովի կամ մասամբ:
Ծանուցման տողը 20 սանթիմ. երե-
ֆեմ աւելի անգամներու համար 20 0/0
գեղջ կը լինի:

ՏԱՂՏԿԱԼԻ ԿՐԿՈՑՆԵՐ

Թրքական արհաւիրքներէն խուսափած և ահաւոր հարուածներու սաստիկ ցնցումէն տակաւ ուշաքրի սկսած արտասահմանի հայու թիւնը, երբ ազատ երկիրներու մէջ ժամանակը հասած կը կարծէր, խոհուն ինքնամփոփումով մը ինքնիրեն հարցնելու թէ ի՞նչ էինք, ի՞նչ ըրինք, ի՞նչ եղանք և ի՞նչ ընելու ենք և ջանալու այս հարցումներուն պատասխանը որոնել, որպէսզի կարենայ անցեալէն խրատուիլ, ներկայէն օգտուիլ լուրջ և նպատակայարմար գործունէութեամբ և ապագային համար խրախուսուիլ, այո՛, այս պահուն իսկ, արտասահմանի մէջ ալ, ժողովուրդը ինքզինք բաւական ազատ, իր միտքը բաւական անդորր չի զգար որ մտամփոփուի, խորասուզուի իր խոկմանց մէջ, հետագոտէ ազգութեան ծակոտած մարմնոյն վրայ բացուած խոր վէրքերը, պրպտելով ու շօշափելով մատը դնէ անոնց վրայ, գտնէ անոնց ամենէն մահաւորութիւնը, Եսասիրութիւնը, պատուէ սև կտրէ զայն, զետեղելով հոն ինքնաճանաչութեան ըս պեղանին:

Տաղտկալի կրկնոցներ, տեսակ տեսակ յարձակումներ, սեւ կիրքերու տգեղ պատկերներ պարզող թերթեր կամ թուղթեր, կոչեր ու ճիչեր, լուտանք սև բարուրանք անընդհատ ու անվերջ, կուգան խանգարել հայ ժողովուրդի մը տամփոփման վայրկենին անդորութիւնը:

Հայը այս ժխորին մէջ վեր կառնէ իր աչքերը, ու ի՞նչ կը տեսնէ իր շուրջը. եսութեան ու շահագրգիռութեան մարմնացումներ, լուխմբեր, կատաղի ու վրէժխնդրեր, կազմ ու պատրաստ զիրար, եղբայր զեղբայր յօշոտելու, աւան կողմ բարբառնալանց լորձոնքներ ցայտեցնելով փրփրալից բերաններէ:

Աւա՛ղ, լորձոնքները թոյներ են, թոյներ եսութեան, հղբայրաւորականութեան և շահագրգիռութեան, որոնք արդէն իրենց խոր վէրքերը ձգած են հայութեան

իրանին վրայ և ցաւն ու մարմոքը ասկէ անցած են ամէն մէկ հայ անհատի սիրտը, որ կը գալարի կարեւրէր:

Ա՛հ, գայթակղեցուցիչ տեսարանները որ ամեն ժամանակէ աւելի այսօր կընծայուին մեզ և կը նկրտին ինքնամփոփումի, ինքնաճանաչութեան փրկարար ուղին որոնող ժողովուրդի հայեացքը խանգարել և միտքը մոլորեցնել, ատոնք, որկորարոյժ դերասաններու մէկ դասն ըլլալ կը թուին և կարծես, մէկ նպատակ միայն ունին, ժխորին և փոշիին մէջ՝ շեղեցնել հանրութեան ուշադրութիւնը իսկական, արտաքին թըշնամիներէ:

Կը դաւն, այո՛, այդպիսիները, իրենց աղմուկներով և պոռոտախոսութեամբ, հայ ազգին, հայ կրօնին, հայ հայրենիքին և ազգարժանապատուութեան դէմ, չի ձգելով ժողովուրդին խաղաղ ու հանդարտ վայրկեան մը, ուր կարենայ իւրովի ընել սա հարցումները. ի՞նչ էինք, ի՞նչ ըրինք, ի՞նչ եղանք ու ի՞նչ ընելու ենք հիմա:

Է՛հ, պարոններ, Աստուծոյ սիրոյն, ա՛լ լռեցէք. ժողովուրդը սչ պէտք և ոչ տրամադրութիւն ունի ձեր անձնական հաշիւներով զբաղելու, Ա՛լ դադրեցուցէք ձեր տաղտկալի կրկնոցները. իսկ դու, հայ ժողովուրդ, կրկնոցներէ ազատելու համար միջոց մը միայն ունիս. երես դարձնել անոնց հեղինակներէն, ու խորին մտամփոփով մը ընտրել այն ուղին, որ տանի բոլորէ զմեզ ամէնքս ազգային ինքնաճանաչութեան փրկարար ոգիին շուրջը:

Հո՛ն է փրկութիւնը. Տակաւին կորսուած չէ ամեն բան. չի վրհատինք:

Փոթորիկներէ զոյացած ալիքներ կը փրփրան, կը գոռան, կը բաղախին ժայռին դէմ ու կը փշրուին. ու ժայռը, ազգութիւնը կը մնայ միշտ կանգուն, անյողգողգ, երբ հաստատուած է ինքնաճանաչութեան ամուր հիմքերուն վրայ:

Յ. Գ.

ՀԱՅ ԿՂԵՐԸ

Մեր ներկայ դժնդակ կացութեան մէջ, ուր նիւթական և բարոյական սոսկալի տազնապներ չարաչար կը նեղեն ժողովուրդը, բացարձակ իրաւունք ունենք սպասելու որ հայ կղերը քիչ մը լուրջ ու խելօքիկ կենար ամէն կողմ և, իր անվայել ընթացքով, նոր ու սրտնեղիչ նիւթեր չի մատակարարէր լրագրութեան:

Հիմա անանկ փափուկ շրջանի մը մէջ ենք ուր ժողովուրդին գլխուն նոր ցաւ մը, նոր չարիք մը չի հասցնելը՝ իրաւ որ բարիք մը ընելու չափ փրկարար է մեր ազգին համար:

Կղերին անպարտաճանաչութիւնը, անպիտան գործերը կրնան մասնաւոր խառնակութիւններու, միասաբեր յուզումներու ծնունդ տալ և, աւելի քան երբէք, աղետաբեր դառնալ ազգին:

Ուստի կը փափաքինք որ մեր կղերները, մեծով պղտիկով, եթէ իրենց պարտականութիւնը կատարելու հարկը չեն ճանչնար, եթէ ո՛ր և է աղէկ գործ տեսնելու անկարող են, գոնէ՛ սա ցաւազին օրերուն մէջ, հանդարտ ապրին և նորանոր գայթակղութիւններով իրենց դէմ ատելութեան կրակը չարժարժեն ժողովուրդի էրած սրտին մէջ:

Բնականաբար, ամենուս սիրտը արդար զայրուածով մը կը լեցուի, երբ կը տեսնենք որ ասդին, անդին, հայ հոգեւորականներ՝ ազգային ահաւոր ճգնաժամի պահուն, ազտոտ գործերով կուգան արատաւորել մեր կղերականութեան անցեալին փառաւոր յիշատակը:

Այնպիսի մէկ ժամանակ ուր վշտակիր, միամիտ հայ հասարակութիւնը՝ Քրիստոսի անունովը օծուած այդ կրօնաւորներէն միւթաւորութիւն մը կակնկալէ, իրենք կղերականի կոչումին անարժան շործերով, խառնութիւններով, յայտնապէս կապացուցանեն, թէ ընդհանուր կերպով, վերին աստիճանի անկեալ վիճակ մը ունի մեր եկեղեցականութիւնը:

Այսօր եկեղեցիի մը անօթները գողնալ, վաղը անձնական կրքերով ժողովուրդը իրար անցնել, շատ գործերու վիժելուն գաղտնի պատճառ հանդիսանալ, ահա մեր շատ մը կրօնաւորներուն օրուան շահատակութիւնները որոնք, կամաց կամաց, է՛ն բարեպաշտ Գրիստոնեան անգամ կը պաղեցնեն իրենցմէ ալ, եկեղեցիէն ալ:

Ճշմարիտ շատ դառն է խոստովանիլ որ հայ եկեղեցականութիւնը՝ իր ստուար բազմութեամբ, մինչեւ այսօր յեղափոխական ասպարէզին մէջ հաղիւ մէկ կամ երկու ներկայացուցիչ կրցաւ տալ, մինչդեռ բազմաթիւ ասպետներ ունեցաւ անդին, որոնք իրենց բաւանքի մատուցութիւններով, ըստ տորաքարչ շահագրգիռութիւններով ալ բազուկը եղան յաճախ արիւն ուռչտ փաշաներուն:

Եւ աւելցնենք որ երբ ժողովուրդը վէրքերու տակ կը տնքար, շատերը՝ քաջարի՝ հովիւներ, անխիղճ անհոգութեամբ լքանեցին իրենց կաթնատու ծուխերը և նապաստակի երկչոտութեամբ իրենց շունչերը արտասահման առնել արտորագին:

Գո՛նէ գացած տեղերին հանգիստ մնային . . .

Ինչքան ալ ծանր ըլլայ, հարկաւոր է ըսել, թէ այդ գաղթողներուն մէջ ալ իրենց «հօտ»ին վրայ սրտանց գուրգուրացող մը չի տեսնք:

Ամենքն ալ «ժամոց»ը մտածեցին միայն. ատով ալ չի բաւականացան և, ամեն արժանապատուութիւն մոռնալով, աղբատին մեռելն անգամ շահագործելու ելան:

Գաղթականին արցունքը չի տեսն երբէք, սեղանը միայն վայելել փորձեցին . . .

Ու դեռ ի՞նչպէս կրնանք սպասել որ ժողովուրդը փարած մնայ իր կղերին:

Մեկդի՛ կենայ իրենց ընկիւք բարիքը. չարիք չընեն թող:

ՎԱՆԱՆ ԵԱՅԻՄԱՆ

ՌՈՒՄԱՆԱՀԱՅԵՐԸ

(Շար. նախորդ թիւին եւ յետը)

Առկէ առաջ եւ այդ միջոցին ինչ կընէր արդեօք մեր Պ. Լուիֆին. արդեօք այդ աստեղէն իր ախորժակը կը արէր՝ քաջութեամբ Ազգին պատիւը, հայ եկեղեցին պաշտպանող քահանան անուանարկելու, փոխան քաջարեւելու:

Ենթադրենք թէ հայր Մօսկոֆեանի թարգմանութիւններն կամ հեղինակութիւններն սխալներ ունեցած ըլլան. ասորք միայն քահանային քաջ ուղեւորութեան մը չըլլալը կրնան ապացուցանել, մինչդեռ միւս կողմէ իր «կարողութեան չափով» կամ քիչ մ'ալ աւելի աշխատող ու ժրջան հոգիւ մ'ըլլալը յայտնի կուզայ երեւան: Հայր Մօսկոֆեանի կատարեալ ուղեւորութեան մը չըլլալն է կարելի պարտաւելի եւ ինք Պօլսեցի քահանայ մը ըլլալով, մի քանի տարուայ մէջ գտնէ այդ չափով ուղեւոր լինելուն մշակելն իր պաշտօնակիցներուն քով նախանձիկ կընէ զինքը:

Ըսել թէ Հայր Մօսկոֆեան հայ եւ ուղեւոր եկեղեցիներն միացնելու խոստման մը փոխարէն Աստուծոյ աստիճան ստացած է, չոտ անտեղի զրոյարտութիւն մ'է, երբ ան միեւնոյն աստեղ կը կուգի ուղեւոր հակառակ կողմերէ եւ աւանդութեանց զէմ «Երուսաղէմի միանալ» արդեօք իրարու հոմանիշ բառեր են. եւ ինչպէս կարելի է կարծել որ քահանայ մը յաւակնութիւն ունենայ ամբողջ ազգ մը կրօնապէս միացնելու ուրիշի մը:

Հայր Մօսկոֆեան իր հեղինակած կամ թարգմանած անտարկներուն վերայ առաջին կամ աւագ քահանայի տիրապետը պարծածած լինելուն համար ալ կը քարկոծուի Պ. Լուիֆին: Ամէն ոք գիտէ թէ աւագ քահանայութիւնը մեր մէջ ձեռնադրութեամբ չի լինիր, այլ Եպիսկոպոսի մը մասնաւոր արտօնութեամբն. այս արտօնութիւնը տրուած է Հայր Մօսկոֆեանի Գեր. Գրիգորիս կաթողիկոսին, որ իր հոգեւոր Հայրն է:

Առաջին քահանայ կոչուելու իրաւունքն ալ ստացած է նոյն իսկ հոգաբարձութեան խնդրանքը ուղեւոր ձեռնառ իշխանութիւնէն:

ՍԱՐԿԱԽԱԳ

(5)

Այդ կասկածանքներէն եւ մասնութիւններէն յետոյ այլ եւս անգործութիւն էր երկար աշխատել մնալը. այդ պատճառով Լեւոնիկն անցաւ Բաղկանեան լեռներէ միւս կողմը Դօքուճա քաղաքի կողմերը, որտեղ շարունակեալ էր նոյն գործունէութիւնը, նախ մէկ եւ ապա միւս գիւղի մէջ. Այդպէս շարունակեց նա իր ազգասիրական քարոզները եւ գրգռութիւնները համարեա մի ամբողջ տարի, մինչեւ որ տաճկաց կառավարութիւնը սկսեց խիստ ուշադրութիւն դարձնել նորա վերայ: Վերջապէս 1866 թուին, փորկուելով ոստիկանութեան հետախուզութիւնից եւ հալածանքներից Վասիլ — սարկուսազը փախաւ Ռուսաստան:

Պ.

1862 թուականից ի վեր, երբոր Լեւոնիկն առաջին անգամ այցելեց Ռուսաստան, շատ ժամանակ էր անցել, շատ բան էր փոխուել: Այժմ Ռուսաստան եւ Ռուսաստանի միւս քաղաքներում բացի հին բուլղար հարուստ չորբաճիկներից, որոնց Վասիլը սաստիկ ասում եւ արհամարում էր, կա-

Հետեւաբար Պ. Լուիֆի բնաւ իրաւունք չունի մեղադրելու Հայր Մօսկոֆեանը թէ իր շքանշակ եւ աւագ լինելը զրած է իր ստորագրութեան վրայ. որովհետեւ ասիական զինքը իր ստորագրութեան է, պէտք էր որ ըստ ուղեւորական սովորութեան իր տիրապետներն գործածէր:

Պ. Լուիֆիին յօդուածը պաղ արեւնով կարգացող իրազէի մը որոշապէս հոն կը անհնէ միայն խուլ նախանձ եւ աստեղութիւն. ուրիշ ոչ ինչ:

ԵՐԵՎԱՆԻ ՏԱՐԱԳՐԵԱԼԸ

ՆԱՄԱԿ ԽՄԻՍԿՐՈՒԹԵԱՆ

Իրաւունքի 35րդ. թիւին մէջ Ս. Ըստորագրութեամբ ինձ գէտ կծու ակնարկութիւններով ու անհիմն զրպ. րատութիւններով լի նամակ մը կարգացիր: Կը փոխամ այդ ստացող տողերուն պատասխանել կէտ առ կէտ:

1. Ես ալ գիտեմ որ եկեղեցիի մէջ զամբանախանութիւնն ու ճոռեր հաւասարապէս կրնան խօսիլ թէ կիսականը եւ թէ աշխարհականը Պ. Ս. պէտք է գիտնայ ստիպել որ այն դաժմանակները, զոր ինքը պիտի խօսէր Քրիստոսի ձեռն մերոյ մահուան վրայ, արգիլած եմ պարզապէս վախճալով որ պարտն է եկեղեցիին մէջ ալ իր խօսքերուն տայ այլանդակ գոյն ու չնշտմը, ինչպէս բնաւ Վարդանանցի օրը, ամբողջ Սիլիստրէի երկսեռ բազմութեան առջեւ իր վաստակաւոր պոռոտախօսութեամբ. «Վորձուածը կրկին փորձել անտրտութիւն է», հրապարակաւ Վասիլը բարձրացնողը, Վարդանանցի անարգողը ու Եղիշէն վատ անուանողը՝ ինչէն գիտնայի որ Յուդան ալ Վասիլի քով չի պիտի գտներ: Խաւարման գիշեր, եկեղեցիի պահուէն, հաղթանակ քովս դառնով «Ես հիմա դամբանական պիտի խօսիմ» ըսող ա՛յգ պարտին ուրիշ պատասխան մը չէի կրնար տալ անմիջապէս:

2. Ինձմէ առաջ այստեղ սովորութիւն կար որ Ոստիկանի իրիկունը ռաք լուսնոյն աղաք ստակ կուտային. այս անպատեհ սովորութիւնը ես վերջացուցի բոլորովին:

3. Մաշահանգիստի սովորութիւնը Պօլսոյ մէջ ալ ընդհանրացած է: Մայր եկեղեցիին կիրակի օրեր արանց եւ

հինգշաբթի օրեր կանանց համար կը կատարուի:

Մեր եկեղեցիի օրինաց հակառակ է միթէ այս, Պ. Ս.

4. Տօնախմբութեանց առթիւ հնաւանդ սովորութիւն կըսէ որ քահանան ամենուրեք ալ անուր չնորանորկու. երթայ անպատճառ. եթէ այս այցելութիւնը անպատեհութիւն մը ունենային, կարծեմ Պատ. թաղ. խորհուրդը ձեռնհաս ու կարող էր զայն բառնալ:

5. Երեսուներեք տասնեան պաշտօնավարութեան շրջանին մէջ տեղս եկած են 5-6 քահանայ հայրեր, որոնց սմինքն ալ մէկ մէկ անգամ պատուրդած եւ գոհ արտով մեկնած են: Իսկ Մեծ պահոց մէջ եկող Մշեցի Արթ. Տ. Գասպար քահանային երկու անգամ պատարագել տալու պատճառ եղաւ արդեօք անոր արտասուելից աչօք ասկէ հեռանալուն:

6. Աւագ ուրբաթ ցերեկ թաղումը պատրաստելէ ու եկեղեցիին ներքին կարգադրութիւնները ընելէ ետք, երբ այլ եւս եկեղեցիէն դուրս պիտի ելնէի, դրացի ազգային մը նկատելով յոգնութիւնս՝ ինքնաբերաբար սուրճ մը պատրաստելով կը դրկէ, եւ ես ոչ թէ դաւիթի մէջ, այլ գաւթի մէջ դուրս, եկեղեցւոյ պարտիքին մէջ նստած խրամած եմ: Պ. վարժապետ, միթէ այս ալ յանցանք է:

7. Պատահած է որ իրեւ մարդ երբեմն տկար ըլլալով չեմ կրցած մէկ քանի լուր օրեր եկեղեցի երթալ:

Իրեւ քահանայ՝ գիտակցութեանս զօրածին չափ պարտականութիւնս ճանչցած ու գործադրած եմ, եւ եթէ թերութիւն ունեցած եմ, Սղ. Պաշտօնական մարմնոյ պարտքն էր զանոնք ինձի ճանչնելու: Այս զրպարտութեանց հանգէպ՝ ի պատիւ քահանայութեան կարգին, այսօր հրապարակաւ կուզամ խնդրել տեղի ոյս Պատ. թաղ. խորհուրդէն որ Պ. Ս. ըստձեռնութեան իրաւացի եւ կամ անտեղի լինելը պաշտօնապէս յայտարարելու հաճութիւնը ունենայ:

Մնամ Աղօթարար

Յովակիմ իճ. ձեռ. Յովակիմեան 17 մայիս 1898

Սիլիստրէ

նը եղաւ՝ ինչ որ նորանից առաջ կաղմակերպուած Ֆիլիպ Թօթի հայդուկի խմբինը. այսինքն մշտական յարձակումն սաճիկ զօրքերի հետ, պարտութիւն իրենց բազմաթիւ թշնամիներէն, փախուած գէպի բաղկանեան լուսնի խորքերը եւ բազմաթիւ սպանուածներն ու վիրաւորներն — Յարձակումն մից ազատ բուլղարում Լեւոնիկն զօրչակը յանձնում էր իւր ընկերներից մէկին, իսկ ինքը ընկնում էր գիւղերը, աշխատելով ոտի կանգնեցնել ժողովրդին, որը, պէտք է ասել, շատ սառնութեամբ էր աչիւնը դնում, լըսում մեր հերոսի յորդորներին: Հասնելով իւր հայրենի քաղաքը, Կարլովի երկտասարդներից շատերը ձերբակալուած եւ բանտարկուած են՝ կատարած իր ընկնելով, որ զաղանի յարաբերութիւններն ունին ապստամբներին հետ եւայլն: Մի քանի օր Կարլովոյում մնալուց յետոյ՝ Վասիլը կրկին միացաւ իւր խմբի հետ, որը մի քանի արիւնահեղ յարձակումներ եւս կը ընկուէր յետոյ՝ քաջուց Սերբիա:

Սերբիայի Բելգրադ քաղաքապետ սերբական կառավարութեան թոյլտուութեամբ այդ ժամանակ կաղմակերպուել էր մի բուլղարական լե-

ՆՈՐ ԶԵՐԲԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Թա՛ճ իր Կ. Պօլսոյ լիզլիակ. յէն հեռագիր մը ստացած է որ կիսմայնէ թէ մեծ յիսուն հայեր ձերբակալուած են մայրաքաղաքին մէջ: Չերտկոտլուժեան շար. ժառիթը սա է կըր որ հայերը Հայաստանի թշուառներուն նպաստ զրկելու պատրուակին տակ դրամ կը հաւաքեն, որ ստիպին իսկուպէս պիտի գործածուի զէնք գնելու, յեղափոխական գիտութիւնով:

Պօլսոյ վերջին խտուածները թրքական պատճառարանով թիւն է այս, կեղծ ու անտեղի. ե ո՛վ գիտէ ինչ գաղտնի գիտութիւնով յորինուած: Սա յայտնի է որ ձերբակալութեանց բուն պատճառը, ինչպէս վատահեղի աղբիւր. ներէ եկած լուրեր կը հաստատեն, Կ. Պօլսոյ մէջ չըլլող զանազան զրայցներ են, որոնց համեմատ հայ յեղափոխականները որպէս թէ կը պատրաստուին կըր զարձեւող ցոյց մը ստորքելու: Որովհետեւ անկարելի է պարզապէս հաւատալ որ ս եւ յեղափոխական կուսակցութիւն այդպիսի անմիտ ձեռնարկ մը մտադրէ ախուհետեւ, կը ստիպուինք բնութիւնը որ այդ զրայցները կամ վարձեալ եւ իրենց վճարողին հաճելի ըլլալու պէտքը պայտղ գարշիկ լրտես արտաւճի մը յերիւրանքն են, կամ, նոյն իսկ թուրք ստիպանութիւնը չըլլալերով թեան հանած է այդ զրայցները ս եւ թե թաքուն նպատակով, որ հաւանականաբար շատ չպիտի ուշանայ երեւան գաղտնի:

ԼՐԱԳԱԳ

Ռուսահայ թերթերը ջերմապէս կը յանձնարարեն կապիսի հայ պաշտականներուն ընդ փոխ վերադառնալ, օգտուելով մաքսային եւ անցադրական ձեւակերպութեանց բարձունքն որ իրենց համար բացառապէս անօրինակ:

գէտն, որի մէջ փախստական բուլղարներն վարժուում էին գիտութեան ուսման եւ արհեստի մէջ: Ս. յ. վարժութիւնները եւ ուսումը պէտք է կանոնաւորապէս շարունակուի ինչ մինչեւ յաջորդ տարուայ (1968) գարունը, իսկ զարմանք այդ վարժութեան երկտասարդները պէտք է արդէն սկսէին իրենց արշաւանքը թրքերի դէմ: Այդ գործի հիմնադիրները Բուլղարիայի բոլոր կողմերը յայտարարութիւններ էին ցրուել, որով հայրենիքի ազատութեան գործին օգնել ցանկացողները հրաւիրուում էին մասնել յիշեալ լեզէտնի մէջ. կարճ ժամանակում երկու հարիւրից ասելի բուլղար երիտասարդներ զանազան տեղերից հաւաքուեցին այդ հիմնադիրները շուրջը: Նոցանից մէկն էր նաեւ Լեւոնիկն: Սակայն այդ ձեռնարկութիւնը երկար գոյութիւն չ'ունեցաւ, որովհետեւ այդ լեզէտնի վարժարանները, որոնք ամենքն էլ սերբ գիտութեաններ էին, սոյնպէս վատ էին վարուում իրենց բուլղար աշակերտների հետ եւ այնպէս կոշտ ու կոպիտ կերպով ծաղրում եւ վիրաւորում էին նոցա հայրենասիրական զգացմունքները, որ վերջապէս ստիպուած եղան թողնել այդ չարաբաստիկ լեզէտնը եւ բոլորովին հեռանալ Սերբիայի սահմաններից:

է. Նոր-Դար իր մէկ խմբագրականին մէջ կը պահանջէ ի հարկին դուրս քը- չել այն գաղթականները որոնք ծոյլ ու անգործ ժամանակ անցնելու հա- մար՝ խաբարայ ձեւերով կը շահագոր- ծեն ժողովուրդին բարեկարգ զգացում- ները:

—Հանգուցեալ բմիչի Գէորգ Աւե- արեան Տիրաւեանի իր 4 տարի ա- ռաջ թողած կտակով պարտականու- թիւն դրած է Գէորգեան ճեմարանի վարչութեան վրայ:

1. Հինգ հազար ռուպլի տոկոսը յատկացնել հայերէն դասագրքերու տը- պագրութեան եւ ձրի բաշխման չքաւոր աղաներու:

2. Երկու հազար ռուպլէ սալ խոր մրցանակ այն հեղինակին որ կը յորի- նէ եւ կը տպէ հայերէն արմատական բառերու բառարան մը:

3. Երկու հազար ռուպլի իբր մըր- ցանակ սալ այն հեղինակին որ կը յո- րինէ եւ կը տպէ հայերէն հոմանիշ բա- ռերու բառարան մը:

Գէորգեան ճեմարանի վարչութիւնը բարեկալատակ բժշկին կտակէն օգ- տուիլ փափագող հեղինակներուն Արա- րասի մէջ հրաւէր մը կը կարգայ՝ մին- չեւ ներկայ տարու Վերջը իրենց աշ- խատարարութիւնները ներկայացնել քննուելու համար:

—Էջմիածնի Սինոդին որոշումով Հայ. եկեղեցւոյ ծոցը պիտի ընդուն- ուին Աստաթանցի մանկավանհ մը եւ Աննա Մարգրէտ անուն հրէու- հի մը:

—Լոյս տեսաւ Նոր Կեանքի 10րդ. թիւը, որուն «Սրած նաւ մը» «Սրա- ռեցա՞նք» եւ «Ժամանակակից պատ- մութեան էջեր» վերնագրով յօդուած- ներուն ընթերցումը պարտք կը հա- մարինք յանձնարարել մասնաւորապէս մեր ընթերցողներուն: Ազգային յօդ- ուածը սրամիտ եւ ուղղադատ պատաս- խան մըն է հակալեզաւորականնե- րուն, երկրորդը Ս. Կաթողիկոսին անձնական նկարագիրը կը պատկերէ կարծ սողերու մէջ աշխարհ ճարտար կերպով որ ընթերցողը որոշ գաղա- փար մը կը ստանայ Հայրիկին գերա- զանց յատկութիւններուն վրայ իբր պարզ վարդապետ եւ քարոզիչ եւ մի- անգամայն անոր վարչական ակար կող- մերուն վրայ իբր Պատրիարք եւ Կա- թողիկոս: Երրորդ յօդուածը կը զբաղի Արիկ էֆ. Ունձեանի վարչապետու- թեամբ 1890-91, եւ շատ հետաքրք- րական ուսումնասիրութիւն մ'է վար- չապետին նկարագրին եւ սկզբունք- ներուն:

Նոր Կեանք պիտի կարգա՛ցուի զար- դացած դասակարգէն: Բայց փափագիլի է որ ամէն հայ զայն կարգայ, ինչպէ՛ս ալ խորհի անոր խմբագրապետին յեղա- փոխական գործունէութեան մասին, զոր պէտք է բոլորովին զանազանել անոր գրական արժանիքէն, ընթերցող հասարակութեան մտային զարգացման օգտին համար:

—Նոր Կեանքի մէջ կը կարդանք. «Այս տարուան Սալոնին (Բարիկ) քա- նի մը հայ արուեստագէտներ մասնակ- ցեցան նորէն: Պ. Զաքարեան որ Բա- րիկի տնէնէն գնահատուած վարպետ- ներէն մէկն է, նախքան Վերջի ճիւղ- ղին մէջ, երկու փոքրիկ հրաշակերտ ցուցադրած էր այս տարի: Պ. Շա- պանեան ունէր ծովանկար մը թա- փանցիկ ու փափուկ գոյներով: Պ. Էս- կար Շահին ի տես դրած էր երկու նը- կար: Առաջինը, «Ապաստանարանը», թշուառութեան տեսարան մըն է. խեղճ իցիկի մը մէջ կին մը իր երախային հետ անձնասպան անկողին վրայ փայ- տացած, —մահուան քերթուածը իր

ամբողջ դառն արհաւիրքովը խորապէս զգացուած: Երկրորդը կը ներկայացնէ գործաւոր: Երկու քանանիքի մը ներքին կեանքի խորաբն, սրտաշարժ պատկեր մը, իր կոտորածով անուշ պա- հուն, ամառանքի օրէն դարձող մարդը որ իր պղծիկ բոյնին մէջ եկած է հանգ- չիլ եւ խնամոտ խանդավառութիւն կիր- որ ճաշը կը պատրաստէ: Պ. Շահին երկրասարդ արուեստագէտ մըն է որ իր առաջին փորձերով իսկ ուշադրու- թիւն գրաւեց. իր ձգտումն է կեանք- քը, իրական բարեխուս կեանքը, տաք տաք հաղորդիլ կտակին, մասնաւորա- պէս ցուի, խեղճութեան, մութի կեանքը. առաջին տարին, ցուցադրած էր «Սղթատ մը», անցեալ տարի՝ «Փո- ղոցի անկիւն մը», երկու տուի գեո- նախնադրով իրենց իրիկուան ճաշը փողոցին մէջ ընդ ողորմելի ընտանի- քի մը տեսարանը որ Ֆիլիստի հան- րածանօթ քննադատին Պ. Արսէն Ա- վթոսանտի կողմէ ընդարձակ գնահատ- ման մը արժանացաւ: Այս տարի իր «Երեքին կեանքի պատկեր»ին վրայ թանկ քննադատը հետեւեալ տողերը կը գրէ. «Պ. Շահինի կերպար- պարզօրէն յղացուած, այդ գործաւոր- ներու ներքին կեանքի տեսարանը, կինը՝ կերակուր պատրաստելու վրայ, ալը՝ սկզբին առջիւ նստած, քստ իս՝ անհունապէս բարձր շահեկանութիւն մը ունի»:

Պ. Շահին կողմէ է կարեւոր տեղ մը լռելի ֆրանսական նկարչութեան մէջ իրեն իրական կեանքի արտա- յայտիչ:

ՏՕՊՐԻՉ

Ժամանակէ մը ի վեր Տօպրիչէն նամակներ կը տեղան մեզի որոնք տեղին ազգայիններուն մէջ երկ- պառակտութեան մը ծագումը մօ- տայուտ կը ցուցնեն, Ե. անուն երիտասարդին շահագէտ մեքենա- յութիւններուն շնորհիւ, որոնց արդէն զոհ պիտի երթար ազգ. գործերու կանոնաւոր ընթացքը, եթէ ժողովուրդը մեծ մասամբ այդ անձին հանրաժեանք արարքը եւ իր նկարագիրը իրենց իսկական արժէքով գնահատելու արժեու- թիւնը ունեցած չըլլար:

Մեզ անձանթ անձերէ գրուած այս տեղեկութիւնները նախապէս հրատարակութեան տալ չուզեցինք, կասկածելով անոնց ճշգրտութեան մասին եւ զգուշանալով արատա- ւորելէ ազգակցի մը անունը, ո լուն վրայ ցարդ աննպաստ բան մը չէինք լսել: Ընդհակառակը: Սակոյն վ'րջին անգամ ստա- ցանք եթէ Տօպրիչեանի ազգա- յիններու ստորագրութեամբ գը- րութիւն մը որ կուգայ հաստա- տիլ թէ հիմնաւոր են Ե.ի գէ- մ կըսած ամբաստանութիւնները: Ան- կողմնակալութիւնը չէր ներքէ մե- ղի խումբ մը ազգայիններու հա- ւաքական վկայութիւնն ալ անը- կատ թողուլ եւ երեւան չի բերել խնդիրը, որ աւագ կարեւորու- թիւն ունենալ կը թուի Տօպրիչի շահերուն տեսակէտով:

Անհամբաւութեան եւ պա- ռակտութեան ազդեալի հետե- ւանքներէն այնքան այրած է մեր սիրտը, որ պարտք կը սեպենք Տօպրիչի մեր ամեն մէկ ազգակի-

ցին լրջախոհութեան կոչում ընել, զգուշանալու անգիտակցաբար գոր- ծիք դառնալէ մասնաւորներու անձնական հաշիւներուն, եթէ ստոյգ է ամեն ինչ որ կը գրեն մեզ Ե.ի մասին:

Մասնաւորապէս թաղ. խոր- հուրդին եւ խոհուն դասակարգին պարտականութիւնն է աշտըջու- թեամբ հսկել ու հոգ տանիլ որ հանրային շահերը, զլխաւորա- պէս գաղտնի, որուն վրայ գոհա- ցուցիչ լուրեր սկսած են հասնիլ մեզի, չփնտաւին խտրուն ու շա- համոլ խարդաւանքներու հետե- ւանքով զորս հետադատել ու ջախ- ջախել ամեն պարկեշտ ու պար- տաճանաչ հայու պարտականու- թիւնն է ամեն ժամանակ եւ ամեն տեղ:

ԱՆՊԻԼԱԿԱՆ ԲԱՐՔԵՐ

Կլատսթօնի յուղարկաւորութեան հանդէսներուն մէջ՝ երկու երեւոյթ մամնէն ունիլ ուշագրաւ են անգ- լիական բարքերու ուսումնասի- րութեան տեսակէտով եւ մասնա- ւորապէս մեզ հայերու համար գերընտիր օրինակներ են ուղղա- մտութեան եւ անկեղծութեան՝ գա- ղափարի հակառակորդութեան մէջ:

Պահպանողական կուսակցութիւ- նը, որուն կարծիքով կլատսթօն իր իւլանտայի ինքնավարութեան ծը- րագրով պարզապէս անգիտակից դաւադ մ'եղած էր անգլիական պետութեան ամբողջութեան եւ զօ- րութեան դէմ, ոչ միայն ամբող- ջովին պաշտօնապէս ներկայ էր յուղարկաւորութեան, այլ եւ պա- պահանջեց որ իր պետը, Սօլլպէ- րի եւ անոր ալ բազուկը, Պալ- ֆուր, աղաւանկան կուսակցութեան երկու ներկայացուցիչներուն հետ, դադարէն ծոպերը բռնեն իբր սը- գակիր: Պահպանողականները ի- րենց ամէնէն մեծ ու վտանգաւոր հակառակորդին յիշատակին այս- քան խորին յարգանք մատուցա- նելով, ցոյց տուին թէ բրիտանա- կան ժողովուրդը կուսակցական նեղ շրջանակի մէջ չպարփակուող, լայն ու բարձր հայեացքեր ունի որոնք արժանապէս կը գնահատեն քաղաքական լինամիներու ար- ժանիքը, բարոյական բարձրու- թիւնը եւ երկրին մատուցած ծա- ւալութիւնները:

Անոնք ուզեցին որ կլատսթօնի յուղարկաւորութիւնը ճշմարտա- պէս ազգային յուղարկաւորութիւն մը ըլլայ: Թաւ վեր հանելով այս հանգամանքը, գրեթէ նախանձու չեւտով մը կը գոչէ. Երջանիկ Անգլիացիներ, որ գիտեն ազգա- յին յուղարկաւորութիւն կատարել

Որիչ ոչ նուազ շահեկան եւ ուշագրաւ պարագայ մը: Ամ- բոխին մէջ սպրդելով գոհնալու եւ յսփշտակելու համար ասանկ հանգիստաւոր օրերու սպասող լոնտոնայի համբաւաւոր գողերն ու

բուհահաւաններն իսկ որոշած ըլլալ կը թուին, կլատսթօնի յիշատա- կին պատշաճ յարգանքին մէջ չը- թերանալու համար, չօգտուիլ այս առիթէն: Գէթ այս եզրակա- ցութեան եկած է անգլիական ուս- տիկանութիւնը, տեսնելով որ ահա- գին համալսման ժամանակ մէջ որոնք ձեւացան կլատսթօնի գաղաւոր տեսնելու եւ անոր առջեւէն անց- նելու փափագող 400,000 մարդոց բաղմունքնէն, ոչ մէկ գողութեան դէպք պատահեցաւ:

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Պուխարայի էմիրը Բէթէրս- պուրկ ժամանեց ուր ընդունուե- ցաւ կառավարական պաշտօնեայ- ներէ եւ առաջնորդուեցաւ Չմե- ռուան պալատը իբր հիւր Չարին:

—Բրուսիոյ Հայերի իշխանը Բուլթ-Արթիւրէ ետքը պիտի եր- թայ այցելել Ուէյ-Հայ-Ուէյ, զոր գրաւեցին անգլիացիները:

—Մօտ օրեր Լօրտ Սօլլպէրիի պիտի ներկայացուի Անգլիոյ ա- ռեւտրական սենեակներու ընկե- րակցութեան մէկ կարեւոր շրջաբե- րական յիշատակագիրը որ ակնե- րեւ կը ցուցնէ թէ այն պայքարը զոր տէրութիւնները Ծայրագոյն Արեւելքի մէջ կը մղեն իրարու դէմ, աւելի տնտեսական հանգա- մանք ունի. գոնէ Անգլիոյ համար ստոյգ է այս: Յիշատակագրին նպատակն է զլխաւորապէս ծան- րանալ երեք կարեւոր կէտերու վրայ եւ հաստատել թէ՛

1. Ռուսիոյ, Ֆրանսայի եւ Գեր- մանիոյ հողային գրաւումները Չինի մէջ՝ փաստակար են բրիտա- նական շահերուն, որովհետեւ այդ տէրութիւնները ներածումը արգիւղ մաքսային եւ ուրիշ տուր- քեր կը հաստատեն իրենց գաղ- թային կալուածներուն մէջ:

2. Անգլիա պաշտպանելու է Չի- նական կառավարութիւնը որ կա- ընայ հաստատ մնալ Եանկ-Ցէ- ֆեանկ հովիտի մէջ ու է եւրո- պական գրաւումի չի հանդուրժե- լու իր դիտաւորութեան մէջ, որ մեծ գահութիւն պատճառած է Անգլիոյ առեւտրական սենեակ- ներու ընկերակցութեան:

3. Անգլիա պարտի ամէն մի- ջոց գործադրել չինական կառու- վարութիւնէն ստանալու համար ար- տօնութիւն երկաթուղիի մը չի- նութեան, որ բրիտանական Պիր- մանիան կցէ Եանկ-Ցէ-ֆեանկի վե- րին հովիտին հետ:

—Նիւ. Եօքք Հէրալտ կը ծա- նուցանէ թէ չինական ամբողջ ամերիկեան միսթօնարներու բնա- կարանին վրայ յարձակած, զայն կողպատած ու հրդեհած է թանկ Չէուի մէջ, որ մօտ է հարաւա- յին Չինի Ուֆու-Չու-Ֆու քա- ղաքին: Հիւպատոսը բողբոջ նա- հանգային վարչութեան եւ պա- հանջեց որ զօրք զրկուի հոն՝ իւր- ուովութիւնը զսպելու եւ միսթօ- նարները պաշտպանելու համար:

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Բրէնս հաղէթընին իսմի կիւնիւ մինասիպէթիլէ, մայիս 18տէ Պուկարիանըն հէր թարաֆընտա ալայ վէ շէնլիքլէր իճրա օլունմըլ տըր:

— Շուսքի կազէթասը՝ բրէնս հաղէթընին բրէնսէս վէ բըրէնս Պորիս հաղարաթըլլա ալաֆ. յուլիս 21տէ Բէթէրսպուրկա ա. զիմէթ իտէճէքլէրինի պիտիւրմիշ տիր:

— Հինտիտա եուսուրճագ հաս. թալըլ տէվամ իթտիկի վէ Պուկարիայա իտիալ օլան չուվալլար կալկաթատա եաբըլմըլ օլտուգ. լարը սէպէպլէ, պունտան պէօլլէ ինկիթէրատան կէօնտէրիլէն չուվալլարըն, մասրաֆը սահիպլէրինէ ալիտ օլարագ, տէգէնֆէքիս ուսուլի իլէ թէմիլլէնմէսի, Սօֆիա սըհիլէ մէճլիսինտէն թահ. թը գարարա ալընմըլ տըր:

— Սօֆիա պէլէտիլէ բիանզօսը թանկիմ վէ իտարէսի պիր կէնէպի գուսրանիայա պա գօնթ. ըաթ իհալէ իտիւմիշ տիր:

Գուսրանիա սէնէվի 100,000 պիլէթ չըգարալ պէհէրինի 100 ֆրանքա սաթաճագ վէ բիանզօսի քի ալիտ տէֆա չէքիլէճէք տիր: Հասըլ օլաճագ 10 միլիոն ֆրանքտան 8ի գազանան պիլէթ սահիպլէրինէ թէվլի օլուպ, 600 պիլ ֆրանք տալի գուսրանիա թարաֆընտան Սօֆիա պէլէտիլ. յէսինէ թէլէտիլէ օլընաճագ վէ գուսուր գալան 1 միլիոն 400 պիլ ֆրանք իսէ գուսրանիայա գալա. ճագ տըր:

20 սէնէ իլիւն գուսրանիա վէ Սօֆիա չէհիլ պէլինտէ ագտ օլընան իշպու գօնթրաթ վիւքէլա մէճլիսինտէ թահ. թը թէվլէքիւրէ ալընմագտա տըր:

— Օրքիլ կազէթասըն պիլտիր. տիկինէ նազարէն՝ Պապը Ալի թիւրքիտա իլլէմէք իւզըն «Պուկարիա» վէ «Պալգան» նամ սի. կուլթա գուսրանիալարընա վէր. տիկի մէհլունիլէթի կէրի ալմըլ տըր:

— Պուրկալ լիմանը ինչաթընըն սահիպը իմթիյալը Մ. Գաս վէ նաֆիա նէզարէթի պէլինտէ զու. հուր իտէն միւնազանըն թէֆ. թիլ վէ հանկը թարաֆ հազգըլ օլտուղընա տայիր ըլլինի պէյան իթմէք իւզըն պունտան էվվէլին. կիլիզ միւհէնտիսի Մ. Մէմպի հիւքիւմէթ թարաֆընտան Սօֆիայա տալէթ օլունտըլը կիպի, պու տէֆա տալի Մարսիլիա լի. մանը պաշ միւհէնտիսի Մ. Կէ. ռար ալըն մէմուրիլէթի Սօֆիա. յա կէլմիշ տիր:

— Ֆիլիպէ գըլ կիմնազիտսը մուսլիմէլէրինտէն մատամ Պէլլէֆ Պուկարիայա գարըլ թահգիրա. միլ պիր լիսան գուլլանմըլ օլտը. ղընտան, մէմուրիլէթիստէն ազլ իտիւմիշ տիր:

ՄԻԻԹԵՆԵՎ ՎԻԷ

Օտէստտան իւշ վարօր իքի թապուր տաքէր կիրիտէ նազլ ի. տուպ, շիմտիլէ տէկին տատտա պուլունան տաքէրլէրի կէրի կէթի. ըէճէքլէրի զանն օլընը յօր իտի ի. սէ տէ, շիմտի՝ կէօնտէրիլէճէք տաքէրին տէօրթ թապուրտան ի. պարէթ օլաճագը չէհըլ մէքիւր. տէն պիլտիրիլիյօր:

— Շիտտէթիլի եաղմուրլարտան Զարիպուտ վէ Բիւթ յարաբըն. տաքի չըմէնաղֆէր խաթթը պօ. ղուլմուշ օլմալլա, եօլմուլարը նազլ իթմէք իլիւն Սօֆիատան կէօն. տէրիլէն ալը պիր թըլէն տիկէր պիր թըլէն միւստէմէ իտէրէք, տէմիր եօլ մէմուրլարընտան իւշ քի. շի խաթիֆ սուրէթտէ եարալան. մըլլար տըր:

— Թիւրքիա վէ Եունանիսթան սինուլարըն թէֆրիզ ու թային իթմէք մէմուրիլէթիլէ թէսա. լիայա կէօնտէրիլմիշ օլան միւլ. թէլիֆ գօմիսիօնըն մէմուրիլէթի խիթամ պուլմուշ վէ թէսալիանըն էվվէլէն վէրիլէն գարար մուհի. պիլնէ՝ մայիս սօնունա գատար թիւրքլէր թարաֆընտան քիտմի. լէն պօշնաճագը գալիլէն մէմուլ օլունըլ յօր:

— Սէլանիկտէ իքի պահիլէրի կիճէլէրին պիր պիրահանէյէ կիրուպ իթալիա թէպալարընտան օլան սահիպինի էօլաիւրմիւշլէր վէ իքի չօճուղընը եարալամըլլար տըր: իթալիա սէ. ֆիրի վուգուլթըն սէրիլէն թէֆ. թիլ ու թահգիրիլէ իլէ, միւլթէ. ճասըլլարըն լայըլը վէճ հիւզրէ ճէգալանտըլըլմասընը Պապը Ալի. տէն թալէպ էյլէմիշ տիր:

— Սթանպուլտան Թանա չէքի. լէն խուսուսի պիր թէլէկրաֆա նազարէն՝ Պապը Ալի Ռուսիա սէ. ֆիր Մ. Զինօթիլէին սօն նօ. թասընա ճէվապէն՝ թաղմիւթը հարպիլէնին իքի սէնէ զարֆըն. տա, պէհէրի 550 պիլ լիւրա օլա. ըադ իքի թաղսիթտէն էօտէնիլ. մէսինի թէքիլիֆ իթմիշ տիր: Մուհարէպէ եհսիրլէրին թէայիւ. չինէ խարճ օլընան 660000 լիւրա իսէ ճէսթէ ճէսթէ էօտէնէճէք տիր:

— Ալմանիա հիւքիւմէթի՝ քէօմիւր սթասիօնը մագամընտա գուլլան. մագ էֆթեարը իլէ Աճէմ քէօր. ֆէլլինտէ պիր միւնասիպ մահալ թիւրքիտան քիւրալմագ արղու. սընտա պուլընտըլընտան, պու մէսէլէ հազգընտա իքի տէվլէթ. լէր պէլինտէ մուսապէրաթ վու. գու պուլտըլընա տայիր ղուհուր իտէն շայէայը նիմ ըհսմի նօրտ. տէօյլէ Ալիէմնայլէ Զայրուզկ կա. ղէթասը թէքիլիպ իտէյօր:

— Էլմէքսուսուսուս Ռոնմէնտէ օ. գունտուղընա նազարէն՝ ճէվապա բաշանըն Բէթէրսպուրկտան ալ. տէթի ագապիլտէ Սուլթան թա. ըաֆընտան եալէրանտան Ապտուլ.

լուհ բաշանըն Պէլլիլէ կէօնտէ. ըլլմէսի էնվաի զաննիյաթա սէ. պէպիլէթ վէրմիշ տիր: Ապտուլ. լուհ բաշանըն մէմուրիլէթի՝ Սուլ. թան թարաֆընտան իհտու օլու. նան իֆթիլար նիշանլարընը վէ սայիր հէտիլէլէրի իմրէրաթօր վիլլէլմէ վէ մախտուլարընա թէսլիմ իթմէքտէն իպարէթ օլ. տուղը հէր նէ գատար թիւրք. տարիլէրինտէ սէօյլէնմէքտէ ի. սէ տէ, բաշանըն բօլիթիգաճա կիլլի պիր մէմուրիլէթէ հայիզ օլտուղը ումուլմէն զանն օլունըլ յօր:

Մ Ո Ւ Հ Ա Ր Է Պ Է

Մանթիակօտա չէտիտ պիր գալկա վուգու պուլմուշ օլտըլընա տայիր պիր գաշ կիւն էվվէլ չը. գան հալաթիլէրին պիլէսուս օլ. տուղը անլալըլմըլ տըր: Ամիրալ Սամբսօն Սէնթիակօ լիմանընտա սըղընմըլ օլան Սպանիա սէֆի. նէլէրինի կէօլլէթմէք գալկըսընը ամիրալ Շիլլէ իհալէ իլէ, քէնտիսի Գէ. Ուէսթէ Խալթէթ իթմիշ օլաը. ղընտան, եաղընտա հալանայա կիտէճէկի սէօյլէնմէքտէ տիր:

Բիվայէթէ կէօրէ, ամիրալ Սէր. վէրա Մանթիակօտա թօքճու ա. քէրի, թօք վէ 20000 Մալլէր թիւքիլէրի գարայա չըգարմըլ տըր:

Իլօ իլօ ատտսընա էվրագը ըհսմիլէ վէ սայիրէ կէօթիւրէն «Ղէյթա» նամընտա պիր հարպ վաքօըլ եօլտա Ամէրիգալլար թարաֆընտան թուլթուլուպ գալթ օլունմըլ տըր:

Քէզա Գուպայա քէօմիւր թա. չըմագտա օլան «Ռէսթօրմէլ» նամ ինկիլիզ վաքօըլ Մանթիակօ քէօր. ֆէլլինէ կիրէճէկի էսնտէ թու. թուլմուշ տըր:

Ամէրիգա կէօնիլլիւ տաքէրլէ. ըրին չօգ եհրէրտէ նէ ունիֆօրմա. լարը վէ նէ աէ սիւալլարը պու. լունտըլը պէյան օլմուշ, վէ թէ. տարիքնաթը հարպիլէնին նօգսան պիր հալտէ օլտուղընը ճիւհուրի. յէթ ըլլիսի պիլլաթ թաստիգ իթմիշ տիր:

Սքանտալտըն պէյանընա նա. ղարէն՝ Գուպա տալարը Ռէմէտի. օս իւզէրինէ հիւհիւմէ՝ չէհըլ մէք. քիւրը գալթ իթմիշլէր իսէ տէ, Սպանիա տաքէրի պատէհու եինէ օրայա կիրմէյէ վէ տալարը տա. ղըլթմայա մուվաֆֆագ օլմըլ տըր:

Սպանիատան կիրմիւշ ագճէ վէ ըիւլիլէ իւրաճը մէնն օլմուշ տըր:

ՍՕՆ ՀԱՎ ԱՏԻՍԱԹ

Նիւ-Եօրքտան պիլտիրիլտիկինէ նազարէն՝ ալաֆրանկա մայիս 31 տէ Ամերիգա հարպ սէֆինէլէրի Մանթիակօյա եաղըն իւշ թօք պէօլիւկի իւզէրինէ աթէլ իթմէկէ պաշամըլլար վէ իքի մուհարիպ թարաֆըլարըն սէֆինէլէրի պէյ. նինտէ տալի պիր գալկա վուգու.

պուլմուշ տըր: Հանկը թարաֆըն մաղլուպ օլտուղը հէնուգ մալիւմ տէկիլ տիր:

Ֆրանսա վէ Միւթթէմէաի Ամէ. ըրգա պէլինտէ եհնի պիր թի. ճարէթ ահտնամէսի ագտ օլուն. մուշ տըր:

ԶԱՒԻՐԻ ԲԻԱՅԱՍԸ

Վառնա 22 Մայիս
Պուդալայ
Վալիօն, լիպրա 47-51, հէքթօլ. 9.50-10 ֆրանք
Արապա, լիպրա 47-55 հէքթօլ. 8.50-10 ֆրանք
Արքա
Լիպրա 38-41, հէքթօլ. 6.20-6.40 ֆրանք
Ֆաստալա
100 օգգաթը 16-20 ֆրանք՝ մայա կէօրէ
Արապա մուամէլէսի՝ Նարօլէնն 21 ֆո. հիսապը իլէ տիր:
Կիւնտէ 5-6 արապա պուգ. տայ, 4-5 արապա արգա կէլմէք. տէ տիր: Մըսըր Եօգ տըր:

ԻԼԱՆԸ ԲԷՍՄԻ

Վարնա վէ ճիւրա քէօյլէրտէ իրան տէվլէթի թէպապընտան պուլլանն բաղպէթլու ղէվաթա պիլտիրիլիք քի իշպու մայիս ա. յընտա, բաղար կիւնլէրի էօյլէն. տէն սօնրա սատթ 1 տէն 5է գա. տար, բէնտիլէրի շախէն վէ եա. իօտ օլամաթըլը հսլտէ, վէքեա. լէթէն գօնսօլօսիանէյէ թէլլիֆ իտուպ, էլլէրինտէ պուլլանն էվ. ըրագլարը թաստիգ վէ իսիմէրինի քիւլիւկ տէֆթէրինէ գայտ իթ. տիրմէլի տիրլէր:

Վիս-գօնսիյա տը Բէրա
Վառնա, Գ. Ուլասը, Ուլիցա
Տէպարա Նօ 66

Ա.Զ.Դ

Իրաւունք կը ծախուի Ռուս. ճուգ, բօստայի նախկին շէնքի ղիմագ, Տիար Մ. Թիւթիւնեա. նի խանուլթը:

Տէկիլմէն թաղը տիլլէմէք ի. չիւն մախտուս սէնաթէ էհիսի ա. ըրայանլար աթիտէքի աորէսէ միւ. ըաճաթ իթմէլի տիրլէր:

Թարաւեան վասըլթասըլա
Թուլմուս Մըրքապէնալ, Պուրէլ
Գալէա—Բահօվա, 124.

«ԱՐԵԻԵԼԵԱՆ ՃԱՇԱՐԱՆ»
Նար բաղուն
Թ Ո Ւ Ս Ճ Ո Ւ Ք

Սիմիօնֆի ղրամատան ղէմ գտնուող նախկին «Մասիս» շէն. քին մէջ, ուր կը պատրաստուին տան խահանդի յատուկ մաքրու. թեալը համագաթ կերակուրներ և անուշեղէններ չափաւոր գինե. ըով: ֆորճիլը ստուգել է:

Բաթանիդագրուլիւն կ'ընդուն. ուի գիւրամատնելի պայմաններով:

Ա.Զ.Դ

Ով որ գիտէ Թորոս Աղապ. լարեան անուն 25 տարեկան, բնիկ Երզնկացի երիտասարդին ուր գըտ. նուլը, թող հաճի իմացիլ իրա. շուքի խմագրուլթեան: